

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobkyně: **H. M.**, zastoupena JUDr. Petrem Hrabákem, advokátem se sídlem K. H. Máchy 344, Most, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, zastoupen Mgr. Drahomírou Kouteckou, advokátkou se sídlem náměstí Míru 336, Litvínov, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 2. 2014, č. j. 15 A 40/2010 – 103,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost proti výroku I. rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 2. 2014, č. j. 15 A 40/2010 – 103, **se z a m í t á .**
- II. Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 2. 2014, č. j. 15 A 40/2010 - 103 **se z r u š u j e** ve výroku II., a věc **se** v rozsahu tohoto zrušení **v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se Krajský úřad Ústeckého kraje domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by byl zrušen rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 2. 2014, č. j. 15 A 40/2010 – 103, a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Napadeným rozsudkem Krajský soud v Ústí nad Labem (dále také „krajský soud“) zrušil pro vady řízení rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru územního plánování a stavebního řádu (dále též „žalovaný“) ze dne 26. 4. 2010, č. j. 434/UPS/2009-3, ev.č. 210847/2009/Duch a rozhodnutí Magistrátu města Mostu, stavebního úřadu (dále jen „stavební úřad“) ze dne 21. 7. 2009, č. j. SÚ/787/2009-330-Ga, kterými bylo žalobkyni nařízeno odstranění změny stavby (herny Krijcos) provedené v části 1. NP budovy „Středisko občanského vybavení SEVER, č. p. 344, ulice KH Máchy v Mostě“ na pozemku p. č. 6398/48 v katastrálním území Most II., bez rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Výrokem II. napadeného rozsudku pak

rozhodl krajský soud o nákladech řízení tak, že stanovil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 18.800 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Krajský soud především neshledal opodstatněnými žalobní výhrady o tom, že by rozhodnutí žalovaného i stavebního úřadu trpěly vytyčanou nicotností. Současně také neshledal, že by tato rozhodnutí byla nepřezkoumatelná. Je tomu tak proto, že minimálně, v rozsahu žalobkyní včas uplatněných námitek, jsou tato rozhodnutí přezkoumatelná.

Krajský soud se zabýval i přípustností žalobkyní postupně uplatňovaných námitek a dospěl k závěru, že žalobní námitky uplatněné po dni 29. 6. 2010 (zejména obsažené v replice žalobkyně ze dne 8. 10. 2010 a v následujících podáních) nejsou přípustné, a to z důvodu zmeškání lhůty k podání žaloby, resp. lhůty k jejímu rozšíření ve smyslu ust. § 71 odst. 2 s. ř. s. a § 72 s. ř. s.

V dalším se proto krajský soud zabýval jen jedinou včas uplatněnou námitkou žalobkyně, spočívající jednak v tvrzení, že „nedošlo ke změně způsobu využití předmětné stavby bez příslušného rozhodnutí, neboť tato stále slouží jako „kulturně společenské zařízení“, jak bylo vymezeno v kolaudačním rozhodnutí ze dne 17. 2. 1984, č. j. ÚP 69/84/Kr-332/1 (dále jen „kolaudační rozhodnutí“), a jednak v tvrzení, že „nové“ vnitřní prostorové uspořádání budovy bylo v minulosti vždy řádně stavebnímu úřadu ohlášeno (stavební úpravy). Na uvedeném nic nemění ani okolnost, že uvedená žalobní námitka nebyla žalobkyní uplatněna již v odvolacím řízení ve formě odvolacího důvodu. Touto otázkou se již dříve zabýval i rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve svém usnesení ze dne 26. 8. 2008, č. j. 7 Afs 54/2007 - 62, v němž judikoval, že žalobce je oprávněn uplatnit v žalobě všechny důvody, pro které považuje napadené rozhodnutí za nezákonné, bez ohledu na skutečnost, že některé z nich neuplatnil již v odvolacím řízení. Nic tak nebránilo žalobkyni, aby ve své žalobě namítala, že provedené stavební úpravy, které jí bylo nyní uloženo odstranit, byly ve skutečnosti provedeny v souladu se zákonem, že byly příslušnému orgánu vždy řádně oznámeny a tento je řádně schválil, nebo aby namítala, že z napadených rozhodnutí není zřejmé, jak o povolených úpravách oba správní orgány uvažily. Obdobně žalobkyni nic nebránilo, aby k těmto - pro žalovaného novým tvrzením a argumentům o nezákonnosti napadených rozhodnutí - předkládala i relevantní důkazy.

Vzhledem k tomu, že se žalovaný ve svém rozhodnutí těmito argumenty nezabýval a ve svém vyjádření k žalobě pouze uvedl, že se předkládané důkazy týkají jiných částí budovy, vyšel při svém rozhodování krajský soud z obsahu předloženého správního spisu. Dospěl při tom k závěru, že se správní orgány nezabývaly otázkou, zda v průběhu více než 20 let nedošlo v souladu se zákonem ke stavebním úpravám dané stavby. Žalovaný vycházel pouze ze stavební dokumentace, která byla podkladem pro kolaudační rozhodnutí v roce 1984. Z důkazů provedených při jednání u krajského soudu ale vyplývá, že ve vztahu k předmětné budově byla od vydání kolaudačního rozhodnutí (dne 17. 2. 1984) ohlášena celá řada stavebních úprav, mezi kterými bylo i bourání nenosných vnitřních příček, zařízení WC pro hosty, vyrovnaní schodiště, zkrácení přístupu v prodejně, vybourání dveřních otvorů, oprava podlah, provedení obkladů apod. Není tedy vyloučeno, že některé ze stavebních úprav, které byly žalobkyni uloženy k odstranění předmětnými rozhodnutími o odstranění stavby, byly provedeny po řádném ohlášení příslušnému stavebnímu úřadu. Jelikož se touto otázkou správní orgány blíže nezabývaly, dospěl krajský soud k závěru, že správní orgány v tomto směru vyšly při svém rozhodování z nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci. Takto nedostatečně zjištěný

pokračování

skutkový stav je však vadou řízení ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Je tomu tak proto, že tento skutkový stav věci, který vzaly správní orgány za základ svého rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění. Krajský soud proto zrušil jak rozhodnutí žalovaného, tak i prvostupňové rozhodnutí stavebního úřadu, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Ohledně vyčíslení nákladů řízení krajský soud přiznal žalobkyni na náhradě nákladů řízení o žalobě částku 18.800 Kč, která se sestávala z částky 2.000 Kč za soudní poplatek, ze 7 úkonů (á/2.100Kč) právní služby (příprava a převzetí zastoupení, podaná žaloba, podaná replika a 4 další písemná podání) v částce 14.700 Kč a z 8 (správně 7) režijních paušálů (á/300 Kč) ve výši 2.100 Kč.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalovaný - Krajský úřad Ústeckého kraje, jako stěžovatel (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost, kterou opřel o ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Stěžovatel především vytýká krajskému soudu, resp. výroku I. rozsudku krajského soudu, že správní soud vadně po právní stránce posoudil možnost žalobkyně uplatnit hmotně-právní námitky až v žalobě bez toho, že by je uplatnila v odvolacím řízení. Pokud krajský soud vyšel z již poukazovaného usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2008, č. j. 7 Afs 54/2007 - 62, měl se uplatněnou hmotně-právní námitkou žalobkyně zabývat sám a nikoli věc vracet žalovanému k dalšímu řízení. Sám měl tedy posoudit, zda se předložené důkazy vztahují ke správnímu spisu, který měl správní soud k dispozici, resp. ke stavebním úpravám, jejichž odstranění žalobkyni pravomocně uložil žalovaný svým rozhodnutím. Takto ale krajský soud nepostupoval. Namísto toho vadně věc vrátil žalovanému s tím, že pokud se předestřenou otázkou - statutem deklarovaných úprav stavby po vydání kolaudačního rozhodnutí nezabýval, jde o zásadní vadu řízení před správním orgánem. Stěžovatel má tedy za to, že krajský soud měl důvodnost žalobní námitky posoudit sám a ke zrušení napadených rozhodnutí přistoupit až v okamžiku shledání jejich nezákonnosti.

Krajský soud však mylně posoudil i otázku výše žalobkyni přiznaných nákladů řízení o žalobě. V tomto směru pak správní soud pochybil formálně i věcně. Formální pochybení spočívá v tom, že na str. 10 v odstavci 5 svého rozsudku hovoří o 8 režijních paušálech, i když přiznaná částka 2.100 Kč odpovídá ve skutečnosti poskytnutým 7 úkonům právní služby (á/300 Kč). Zásadní pochybení krajského soudu při výpočtu náhrady žalobkyni přiznaných nákladů řízení však spočívá v tom, že přiznal žalobkyni náhradu i z úkonů, které i podle samotného krajského soudu učinila žalobkyně opožděně a které sám označil jako nepřipustné doplnění žaloby (pro opožděnost). Stěžovatel má z uvedených důvodů za to, že mu nelze spravedlivě (v souladu s § 60 s. ř. s.) stanovit povinnost zaplatit na náhradě nákladů řízení částky za úkony (podání) žalobkyně, které tato učinila opožděně – tj. po lhůtě 29. 6. 2010, nebo které mohla učinit jedním podáním - ve své žalobě. Krajský soud proto pochybil, pokud přiznal žalobkyni náhradu nákladů řízení i z úkonů, ke kterým meritorně nepřihlížel, resp. které obsahovaly nepřipustné důvody a skutečnosti.

Žalobkyně se ve stanovené lhůtě k podané kasační stížnosti žalovaného nevyjádřila. K vyjádření žalobkyně doručené Nejvyššímu správnímu soudu dne 20. 4. 2014, tedy až po vynesení tohoto rozsudku, Nejvyšší správní soud proto nepřihlížel a ani se jím blíže nezabývá.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu při vázanosti rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost je zčásti opodstatněná.

Jde-li o výrok I. rozsudku krajského soudu, stěžovatel pouze namítal, že krajský soud nesprávně po právní stránce posoudil projednávanou věc, pokud zrušil správní rozhodnutí z důvodu, který žalobkyně nenamítala ve svém odvolání v průběhu správního řízení; chtěl-li proto k této námitce přihlížet, měl se jí zabývat sám a nikoliv bez dalšího zrušit žalobami napadená rozhodnutí.

Výrok I. napadeného rozsudku krajského soudu není nezákonný pro nesprávné posouzení právní otázky soudem v předchozím řízení.

Otázkou přípustnosti žalobních bodů, jak na to poukázal již krajský soud, se Nejvyšší správní soud zabýval již dříve. Bylo tomu tak např. v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2008, č. j. 7 Afs 54/2007 - 62, dostupné na www.nssoud.cz, v němž tento soud mimo jiné vyslovil právní názor, že *„Žalobce je oprávněn uvést v žalobě všechny důvody, pro které považuje napadené správní rozhodnutí za nezákonné. Tomu nebrání skutečnost, že některé z nich neuplatnil již v odvolacím řízení, ač tak učinit mohl. Ustanovení § 5 s. ř. s. na rozsah přezkumné činnosti soudu nedopadá“*.

Z uvedeného tedy vyplývá, že žalobkyně byla v projednávané věci oprávněna namítat jakoukoliv dovozovanou nezákonnost. Byla tedy oprávněna ve formě žalobních bodů namítat i skutkové a právní důvody, svědčící nezákonnosti napadených rozhodnutí, které neuplatnila v podaném odvolání. Krajský soud proto z uvedeného důvodu nepochybil, posuzoval-li zákonnost napadeného rozhodnutí žalovaného (včetně jemu předcházejícího rozhodnutí stavebního úřadu) i skrze důvody a k nim se vztahujícím důkazům, které předložila žalobkyně.

Stěžovatel se mylí také v tom, že připustil-li krajský soud - oproti odvolacímu řízení - „nové důvody nezákonnosti napadeného rozhodnutí“, a dospěl-li při tom k závěru, že toto rozhodnutí je založeno na zásadních nedostacích při zjišťování a objasnění skutkového stavu věci [zde statutu posuzované stavby, resp. jejích změn od okamžiku kolaudace v roce 1984 až do okamžiku zahájení řízení o odstranění stavby (6. 3. 2009)], měl sám doplnit skutkový stav věci a rozhodnout, v jakém rozsahu pak bylo napadené rozhodnutí v rozporu s tímto stavem věci (nezákonné). Je tomu tak proto, že krajskému soudu nepřísluší zcela nově zjišťovat skutkový stav věci tam, kde měl v tomto směru vést v prvé řadě šetření žalovaný či stavební úřad. Již z užití dikce § 77 odst. 2 s. ř. s. jednoznačně vyplývá, že správní soud při dokazování jen „může zopakovat nebo doplnit“ důkazy provedené správním orgánem. Ono oprávnění zopakovat nebo doplnit důkazy (skutkový stav věci) však v žádném případě neznamená povinnost správního soudu vést dokazování od prvopočátku v relevantní otázce, která nebyla vůbec předmětem zjišťování před správním orgánem. Pokud by tak krajský soud postupoval, zcela nepřipustně by nahrazoval činnost správního orgánu. Je tomu tak i proto, že by ve svém důsledku předjímal skutkové a právní závěry, které přísluší apriori správnímu orgánu. Jelikož ani z rozhodnutí stavebního úřadu, ani z rozhodnutí žalovaného, ale ani z obsahu předložených správních spisů obou správních orgánů nevyplývá, že by se tyto orgány při svém rozhodování o odstranění stavby jakkoliv opřely o jiná, než kolaudační rozhodnutí, resp. o při jednání správního soudu předestřená ohlášení změny sporné stavby (stavebních

pokračování

úprav předmětné nemovitosti), dospěl krajský soud k odpovídajícímu závěru, že správní orgány při svém rozhodování vyšly z nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci. Vzhledem k tomu, že relevantní otázka - provádění ohlášených staveb na sporné nemovitosti - zůstala zcela stranou pozornosti správních orgánů obou stupňů, krajský soud přilehavě a zcela oprávněně zrušil pro zásadní vady řízení jak rozhodnutí žalovaného, tak i rozhodnutí stavebního úřadu.

Současně s výrokem I. rozsudku krajského soudu napadl stěžovatel pro nezákonnost i výrok II. tohoto rozsudku o nákladech řízení.

Podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

Stěžovatel, byť to explicitně nevyjadřuje, svou kasační stížností krajskému soudu vytýká, že mu v rozporu s ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., uložil povinnost zaplatit žalobkyni i náhradu těch nákladů řízení, které na ochranu svých práv nevynaložila účelně. Šlo o podání žalobkyně ze dnů 12. 10. 2010, 3. 11. 2010 a 23. 3. 2012, k jejichž obsahu i sám krajský soud nepřihlížel pro jejich opožděnost.

Kasační stížnost směřující proti výroku II. napadeného rozsudku krajského soudu je opodstatněná.

Je tomu tak proto, že ze strany krajského soudu nelze současně - v otázce posouzení zákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí - dovozovat, že to které podání žalobkyně je nepřípustné (neúčinné), a současně u týchž podání na straně druhé a bez dalšího (v otázce vyčíslení a přiznání náhrady nákladů řízení) dovodit, že šlo o účelně vynaložené náklady v řízení před soudem. Takové vnitřně rozporné hodnocení týchž úkonů žalobkyně krajským soudem trpí logickým rozparem a činí vyslovený závěr krajského soudu nepřezkoumatelným pro jeho nesrozumitelnost.

Vyslovený názor krajského soudu o výši účelně vynaložených nákladů žalobkyní v řízení před soudem je současně nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Legitimnímu požadavku na spravedlivý soudní proces, který je pro oblast správního soudnictví rozveden v ust. § 54 odst. 2 s. ř. s., a to zejména v požadavku na řádné odůvodnění soudních rozhodnutí, odpovídá povinnost správního soudu náležitě svá rozhodnutí odůvodnit. Na tom ničeho nemění okolnost, že výrok o nákladech řízení (jeho odůvodnění) je výrokem (odůvodněním) akcesorickým, nadaným méně významným obsahem oproti odůvodnění výroku ve věci samé. Aby tedy i výrok rozhodnutí o nákladech řízení mohl obstát na poli přezkoumatelnosti, musí obsahovat úvahy soudu, byť i ve zjednodušené podobě, z kterých lze dovozovat, že ten který úkon žalobkyně (vyjma podané žaloby) byl pro řízení před soudem oprávněný, nezbytný, a tedy i účelně vynaložený, a který případně nikoliv. Uvedené platí tím spíše, pokud již dříve krajský soud ve svém rozsudku uvedl, že takové podání bylo naopak nepřípustné a proto k jeho obsahu nepřihlížel. Takto ale krajský soud v otázce úkonů ze dnů 12. 10. 2010, 3. 11. 2010 a 23. 3. 2012 v projednávané věci nepostupoval. Zatížil proto výrok II. svého rozsudku vadou spočívající v nepřezkoumatelnosti, a to pro nedostatek důvodů. Nejvyšší správní soud tudíž z důvodu dílčí nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu v otázce náhrady nákladů řízení

přiznaných žalobkyni zrušil rozsudek krajského soudu co do jeho výroku II. a věc mu vrátil v tomto rozsahu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud proto z uvedených důvodů zamítl kasační stížnost stěžovatele směřující proti výroku I. rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 2. 2014, č. j. 15 A 40/2010 – 103 (§ 110 odst. 1 poslední věta s. ř. s.), a současně zrušil jeho výrok II., o náhradě nákladů řízení, a věc mu vrátil v rozsahu tohoto zrušení k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s.).

V dalším řízení proto bude na krajském soudu, aby ve světle právního názoru vysloveného v tomto rozsudku opětovně rozhodl o nákladech řízení před krajským soudem a vydal rozhodnutí, které bude odpovídat zákonu.

Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

O kasační stížnosti pak rozhodl Nejvyšší správní soud postupem podle ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle kterého o tomto mimořádném opravném prostředku rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 17. dubna 2014

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobkyně: **H. M.**, zastoupena Mgr. Janem Paparegou, advokátem se sídlem Jaroslava Seiferta 2179/9, Most, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební 3118/48 Ústí nad Labem, zastoupen Mgr. Drahomírou Kouteckou, advokátkou se sídlem náměstí Míru 336, Litvínov, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 2. 2014, č. j. 15 A 40/2010 - 103,

t a k t o :

- I. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2014, č. j. 7 As 38/2014 - 15, 27, **se doplňuje** tímto výrokem:

„III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.“

- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem ze dne 17. 4. 2014, č. j. 7 As 38/2014 - 15, 27 (*pozn.: jde o č.j. zkráceného písemného vyhotovení rozsudku bez odůvodnění a o č.j. již odůvodněného rozsudku*), rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že: I. Kasační stížnost proti výroku I. rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 2. 2014, č. j. 15 A 40/2010 - 103, se zamítá. II. Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 2. 2014, č. j. 15 A 40/2010 - 103, se zrušuje ve výroku II., a věc se v rozsahu tohoto zrušení vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud uvedeným rozsudkem shledal důvodnou kasační stížnost žalovaného proti výroku II. napadeného rozsudku, jímž bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení, a naopak kasační stížnost proti výroku ve věci samé shledal nedůvodnou. Jak uvedl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2010, č. j. 7 Afs 1/2007 - 64 (č. 2116/2010 Sb. NSS), v popsané situaci rozhoduje o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud. Jeho rozsudkem totiž je řízení ve věci samé ukončeno a v tomto rozsahu tedy Nejvyšší správní soud věc krajskému soudu nevrací k dalšímu řízení (viz ustanovení § 110 odst. 2 věta první s. ř. s. *a contrario*). Krajský soud v dalším řízení rozhoduje pouze o nákladech předchozího řízení.

Podle ust. § 61 odst. 1 s. ř. s. o povinnosti nahradit náklady řízení rozhodne soud zpravidla v rozsudku nebo usnesení, jímž se řízení končí.

Ve světle výše uvedeného tedy mělo být rozsudkem ze dne 17. 4. 2014, č. j. 7 As 38/2014 - 15, 27, rozhodnuto o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti. Jelikož Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku nerozhodl o nákladech řízení, přistoupil v souladu s ust. § 64 s. ř. s. ve spojení s ust. § 166 o. s. ř. k vydání doplňujícího usnesení.

Podle ust. § 64 s. ř. s., nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ustanovení první a třetí části občanského soudního řádu.

Podle ust. § 166 odst. 1 o. s. ř., nerozhodl-li soud v rozsudku o některé části předmětu řízení, o nákladech řízení nebo o předběžné vykonatelnosti, může účastník do patnácti dnů od doručení rozsudku navrhnout jeho doplnění. Soud může rozsudek, který nenabyl právní moci, doplnit i bez návrhu.

Podle ust. § 166 odst. 2 o. s. ř., doplnění o část předmětu řízení učiní soud rozsudkem, pro nějž platí obdobně ustanovení o rozsudku; jinak o doplnění rozhodne usnesením. Nevyhoví-li soud návrhu účastníka na doplnění rozsudku, usnesením návrh zamítne.

Nejvyšší správní soud vydal doplňující usnesení z úřední povinnosti, neboť v době jeho vydání nebyl rozsudek Nejvyššího správního soudu doručen účastníkům řízení a nenabyl tedy dosud právní moci (ust. § 54 odst. 5 s. ř. s. *a contrario*).

Výrok o náhradě nákladů řízení, kterým se rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2014, č. j. 7 As 38/2014 - 15, 27, doplňuje, vychází z ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. Podle něj, nestanoví-li zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Měl-li úspěch jen částečný, přizná mu soud právo na náhradu poměrné části nákladů.

Předmětem řízení o kasační stížnosti bylo jednak posouzení věci samé, jednak posouzení zákonnosti výroku o náhradě nákladů řízení před krajským soudem. Rozsudek 17. 4. 2014, č. j. 7 As 38/2014 - 15, 27, tak pro oba účastníky řízení představuje částečný úspěch. Žalobkyně uspěla v části týkající se věci samé, žalovaný v části týkající se náhrady nákladů řízení před krajským soudem. Při poměřování úspěchů obou účastníků dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že žalobkyně byla v řízení o kasační stížnosti úspěšná ve větší části. Tento závěr vychází primárně ze skutečnosti, že předmětem řízení o kasační stížnosti byl v první řadě výrok napadeného rozsudku krajského soudu ve věci samé. Ten tvořil podstatu sporu. Možnost přezkumu výroku o náhradě nákladů řízení byla přímo odvozena od napadení meritorního výroku, a v dané věci navíc tento přezkum plnil zjevně okrajovou roli. Ačkoliv se nemůže jednat o jediné hledisko pro poměřování úspěchu v řízení o kasační stížnosti, přihlédl Nejvyšší správní soud také k finančnímu vyjádření pomyslné hodnoty sporu. Zatímco ve věci samé šlo o odstranění změny stavby provedené v části 1. NP budovy „Středisko občanského vybavení SEVER, č. p. 344, ulice K.H. Máchy v Mostě“, náklady řízení o žalobě krajský soud vyčíslil částkou 18.800 Kč.

Lze uzavřít, že žalobkyně by měla s ohledem na částečný úspěch v řízení o kasační stížnosti (převyšující úspěch žalovaného) právo na náhradu poměrné části nákladů řízení

pokračování

vůči žalovanému. Přesné určení poměrného úspěchu žalobkyně je zde však zcela nadbytečné, neboť jí v řízení o kasační stížnosti žádné opodstatněné náklady nevznikly (ke kasační stížnosti se nevyjádřila ve stanovené lhůtě do 2. 4. 2014, ale až po vyhlášení rozsudku Nejvyššího správního soudu dne 20. 4. 2014). Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Doplňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu je ve výroku I. tohoto usnesení označen číslem listu (které tvoří součást čísla jednacího) zkráceného písemného vyhotovení rozsudku bez odůvodnění (15) a číslem listu již odůvodněného rozsudku (27) toliko pro účely přesné identifikace rozsudku. Tímto usnesením je tedy doplňován rozsudek Nejvyššího správního soudu jako takový (jeho zkrácené znění bez odůvodnění i odůvodnění jeho písemného vyhotovení).

Jelikož se doplňovaný výrok o náhradě nákladů řízení vztahuje ke stavu řízení v době vydání doplňovaného rozsudku, vážil Nejvyšší správní soud také to, zda by mělo být nyní opět rozhodnuto o náhradě nákladů řízení, tentokrát nákladů řízení, které účastníkům mohly vzniknout v souvislosti s vydáním doplňujícího usnesení. Odborná literatura zde zastává názor, že při vydání doplňujícího rozsudku i doplňujícího usnesení musí být vždy rozhodnuto o náhradě nákladů řízení, a to i v případě, že účastníkům žádné náklady v této souvislosti nevznikly (srov. např. Drápal, L.; Bureš, J. a kol. *Občanský soudní řád I. § 1 až 200za. Komentář*. Praha : C.H.Beck, 2009, s. 1126-1127; nebo Holub, M.; Škárová, M. a kol. *Vzory rozhodnutí a úkonů soudů všech tří stupňů v občanském soudním řízení*. Praha: Linde, 2002, s. 237-238). Existence nákladů řízení v souvislosti s vydáním doplňujícího rozsudku či usnesení totiž není pojmově vyloučena. Zejména v situaci, kdy byl doplňující rozsudek (resp. usnesení) vydán na návrh, vzniknou často navrhovateli náklady řízení (např. je-li zastoupen, sepsání návrhu je úkonem právní služby, neboť se jedná o podání ve věci samé), o nichž musí být rozhodnuto. Otázka, zda účastníkům vůbec nějaké náklady řízení vznikly, se přitom promítá výlučně až do úvah o způsobu rozhodnutí o náhradě nákladů řízení. Závěr o neexistenci nákladů řízení nemůže vést k tomu, že o náhradě nákladů řízení nebude vůbec rozhodováno. Nejvyšší správní soud se proto ztotožnil s právním názorem, že i v nyní posuzované věci je potřeba rozhodnout o náhradě nákladů řízení, které mohly v souvislosti s vydáním doplňujícího usnesení vzniknout.

Při rozhodování o náhradě nákladů řízení souvisejících s vydáním doplňujícího usnesení vyšel Nejvyšší správní soud opět z úvah o úspěchu účastníků řízení, a to v řízení o kasační stížnosti jako celku. I v tomto případě by tedy měla žalobkyně na základě ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu poměrné části nákladů řízení. Jelikož ani v souvislosti s vydáním doplňujícího usnesení žalobkyni žádné náklady řízení nevznikly, rozhodl Nejvyšší správní soud výrokem II. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. května 2014

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu